

BIULETYN UZDROWISKOWY

Nr 9 (68)

**Stowarzyszenie
Gmin
Uzdrowiskowych RP**

BIULETYN UZDROWISKOWY

Nr 9 (68)

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP

Redakcja

Bogusław Sawicki – redaktor naczelny, **Wojciech Fułek** – redaktor językowy,
Jan Golba – redaktor tematyczny, **Iwona Drozd** – sekretarz redakcji

Rada Naukowa

Andrzej Rapacz (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu),
Elżbieta Węclawowicz-Bilska (Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki),
Marek Zebel (Uniwersytet Śląski w Katowicach),
Janusz Szopa (Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach),
Tadeusz Burzyński (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach, Instytut Turystyki w Krakowie),
Diana Dryglas (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie),
Tomasz Wołowiec (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie),
Janka Zálešáková (St. Elisabeth University, Słowacja),
Honorata Danilcenko (Litewski Uniwersytet Rolniczy, Litwa),
Purshottam Das Gupta (Gujarat University, India)

Lista recenzentów znajduje się na stronie internetowej czasopisma
<http://sgurp.pl/wydawnictwo/biuletyn-uzdrowskiowy.html>

Wersja papierowa jest wersją pierwotną

Adres Redakcji

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskich RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477 74 50, fax 18 477 74 51
e-mail: biuro@sgurp.pl

„Biuletyn Uzdrowskiowy” jest indeksowany w bazach:

CEON Biblioteka Nauki
BazHum
Index Copernicus International
The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)

Fotografie:

Archiwum SGU RP
Archiwa UMiG Członkowskich SGU RP
Fotografia na okładce: Zima w Muszynie. Fot. Andrzej Klimkowski.

Druk:

Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC
33-300 Nowy Sącz, ul. Lwowska 143
tel./fax 18 547 45 45, tel. 18 441 02 88
e-mail: biuro@novasandec.pl
www.novasandec.pl

ISSN 2543-9766

Marzec 2019, Nakład 500 szt.

Spis treści

Od Redakcji	5
-------------------	---

Z ŻYCIA SGU RP

Walne Zebranie SGU RP w Muszynie	7
Posiedzenie Zarządu SGU RP w Krakowie	11

PROMOCJA

„Szlakiem uzdrowisk” ponownie na portalu Onet	13
---	----

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Augustów	15
Iwonicz-Zdrój	19

REFERATY

Opłata miejscowa – charakterystyka prawna i funkcjonalna. mgr Adrian Hybel, Urząd Miasta Nowego Sącza	23
--	----

WYSTĄPIENIA Z XXVII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH w Augustowie

Panel II. Jak pogodzić funkcje uzdrowiskowe z rozwojem gospodarczym gmin uzdrowiskowych?	
1. Przykłady PPP w uzdrowiskach. Olga Piekarzewska, Główny Specjalista. Departament Turystyki, Ministerstwo Sportu i Turystyki	33
2. Druskienniki: Tradycyjna balneoterapia w nowoczesnym wydaniu. Ričardas Malinauskas, Mer Druskiennik	41
3. Przykład Uniejowa. Józef Kaczmarek, Burmistrz Uniejowa. dr Karolina Smętkiewicz, Instytut Geografii, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie	47

Od Redakcji

Od Redakcji,

Serdecznie witamy wszystkich Czytelników „Biuletynu Uzdrowskiego”.

Aktualny numer czasopisma rozpoczynamy od zamieszczenia informacji z Walnego Zebrania Członków SGU RP w Muszynie. Wybory przeprowadzone podczas zebrania przyniosły częściowe zmiany w składzie Zarządu i Komisji Rewizyjnej stowarzyszenia. Prezesem SGU RP został ponownie dr Jan Golba – burmistrz Muszyny, a Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została wybrana Mirosława Boduch – Członek Honorowy SGU RP.

Tradycyjnie na łamach czasopisma prezentujemy kolejne gminy należące do SGU RP: Augustów i Iwonicz-Zdrój.

Zachęcamy Państwa do lektury artykułu naukowego. Autor opracowania mgr Adrian Hybel z Urzędu Miasta Nowego Sącza podejmuje temat charakterystyki prawnej i funkcjonalnej opłaty miejscowej. W dalszej części biuletynu zamieszczono wystąpienia z II panelu XXVII Kongresu Uzdrowisk Polskich w Augustowie.

Zapraszamy do lektury.

Iwona Drozd

Kierownik Biura SGU RP

Z ŻYCIA SGU RP

Walne zebranie SGU RP w Muszynie

Dnia 18 marca 2019r. w Muszynie miało miejsce **Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP**.

Głównym celem spotkania było podsumowanie mijającej kadencji 2015-2018 i wybory nowych władz na 5-letni okres kadencji. Na Przewodniczącego Walnego Zebrania Członków SGU RP został wybrany **Adam Pałys** – wójt Solca Zdroju. Nad prawidłowym przebiegiem obrad i wyborów członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na kolejną kadencję czuwała Komisja Skrutacyjna i Mandatowa w składzie: **Karolina Wojciechowska** (delegat Darłowa), **Wojciech Fułek** (członek

honorowy SGU RP) i **Kazimierz Misztal** (burmistrz Krasnobrodu).

Prezesem Zarządu Stowarzyszenia został wybrany ponownie burmistrz Muszyny **dr Jan Golba**, który pełni tę funkcję nieprzerwanie już od 2001 roku. Zastępcami prezesa zostali **Leszek Dzierżewicz**, burmistrz Ciechocinka oraz **Jerzy Łuźniak**, prezydent Jeleniej Góry. Skład zarządu SGU RP uzupełnił **Wojciech Farbaniec**, burmistrz Rymanowa oraz **Aleksandra Gosk**, przedstawiciel Sopotu.

Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została **Mirosława Boduch**, członek honorowy SGU RP. Na Sekretarza

Sprawozdanie za okres kadencji przedstawił Prezes Zarządu SGU RP – Jan Golba

Komisji została wybrana **Adriana Cerkowska-Markiewicz**, przedstawiciel Ustki. Skład Komisji uzupełnili **Grzegorz Niezgodą**, burmistrz Szczawnicy; **Stanisław Rokosz**, wójt Dębicy oraz **Mateusz Jellin**, burmistrz Polanicy-Zdroju.

Uczestnicy Walnego Zebrania SGU RP określili kierunki działalności Stowarzyszenia na okres kadencji 2019-2023. Wśród najważniejszych znalazły się m.in.: **systematyczne monitorowanie procesów legislacyjnych i podejmowanie działań zabezpieczających interesy gmin uzdrowiskowych w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin uzdrowiskowych; podejmowanie działań informacyjnych, wyjaśniających, uświadamiających i prawnych w przypadku naruszenia interesów gmin uzdrowiskowych i uzdrowisk; stałe zabieganie o wsparcie Rządu**

i władz regionalnych dla realizacji programu aktywizacji gmin uzdrowiskowych oraz podejmowanie działań mających na celu pozytywnie wpływać na rozwój gmin i podmioty uzdrowiskowe środków pomocowych na realizację infrastruktury uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjno-sportowej.

Kontynuowane będą działania mające na celu **szerokie rozpowszechnianie wiedzy i informacji o tematyce uzdrowiskowej oraz promocja polskich uzdrowisk w kraju i za granicą.**

Szczególny nacisk uczestnicy Walnego Zebrania **położyli na kwestie związane z ograniczeniem niskiej emisji w uzdrowiskach.** Jak wynikało z dyskusji każda gmina uzdrowiskowa podejmuje działania edukacyjne i faktyczne na rzecz zlikwidowania zanieczyszczeń powietrza.

Podliczanie głosów przez Komisję Skrutacyjną i Mandatową

Obrady Walnego Zebrania Członków SGU RP w Muszynie

Uczestnicy Walnego Zebrania Członków SGU RP, fot. Maciej Zwierz

Gminy prowadzą wymianę kotłów, wspierają termomodernizację, zakładają ogniwa fotowoltaiczne i solarne, zabiegają o gaz w tych miejscowościach gdzie go nie ma.

Wszyscy uczestnicy spotkania zgodnie jednak przyznali, że bez działań systemowych wprowadzonych przez Rząd przy udziale samorządu nie da się z dnia na dzień zlikwidować problemu.

Nie pomogą zakazy i wymiana kotłów oraz termomodernizacja, jeżeli paliwa ekologiczne dalej będą drogie. Rząd musi w tym zakresie poszukać alternatywy w postaci taryf grzewczych czy innych rozwiązań, bo bez tego problem niskiej emisji dalej będzie istniał.

Uczestnicy spotkania **zwrócili też uwagę na bardzo niskie stawki pobytu w sanatoriach i szpitalach uzdrowiskowych.**

Uznali, że jeżeli w najbliższym czasie nie nastąpi znaczący wzrost stawek osobodnia to postępować będzie szybka dekapitalizacja bazy leczniczej i w konsekwencji tzw. pełzająca likwidacja lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce, bowiem za te stawki nie da się wyżywić kuracjuszy, zaofiarować im zabiegów i inne świadczenia.

Uczestnicy zebrania **zwracali uwagę na pojawiające się co rusz zagrożenia dla uzdrowisk w których pracuje w samym lecznictwie 17,5 tys. osób a w otoczeniu uzdrowiskowym (turystyka, inne usługi) ponad 80 tys. osób.**

Z ŻYCIA SGU RP

Posiedzenie Zarządu SGU RP w Krakowie

Dnia 12 lutego 2019 roku w Hotelu PURO w Krakowie odbyło się posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP.

W zebraniu udział wzięli: Jan Golba – Prezes Zarządu, Leszek Dzierżewicz – Zastępca Prezesa, Wojciech Farbaniec – Członek Zarządu oraz Jerzy Terlecki – Członek Zarządu.

Głównym celem spotkania była dyskusja nad sprawozdaniami za 2018 rok. Sprawozdanie z działalności Zarządu SGU RP oraz sprawozdanie z wykonania przychodów i wydatków

SGU RP za okres od dnia 01 stycznia do 31 grudnia 2018 r. zostały przyjęte jednogłośnie. Zarząd Stowarzyszenia nie wniósł poprawek do przedstawionej przez Jana Golbę – Prezesa Zarządu propozycji budżetu i planu działania stowarzyszenia na rok 2019.

W związku z koniecznością podsumowania obecnej kadencji i przeprowadzenia wyborów do Zarządu i Komisji Rewizyjnej SGU RP Zarząd Stowarzyszenia postanowił o organizacji Walnego Zebrania w marcu br. w uzdrowisku Muszyna.

PROMOCJA „Szlakiem uzdrowisk” ponownie na portalu ONET

Promocja uzdrowisk, lecznictwa uzdrowiskowego i turystyki, w tym turystyki uzdrowiskowej to jeden z ważniejszych kierunków działania realizowany przez Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP.

Sukces kampanii promującej odpoczynek i relaks w polskich uzdrowiskach, zrealizowanej na przełomie 2016 i 2017 r. skłonił SGU RP do wznowienia projektu „Szlakiem Uzdrowisk” w kolejnym roku. Działania realizowane w ramach projektu trwały łącznie sześć tygodni. Przez cały czas trwania akcji aktywne były również artykuły na temat uzdrowisk z przełomu 2016/2017 r. Materiał promocyjny zamieszczony był na serwisie

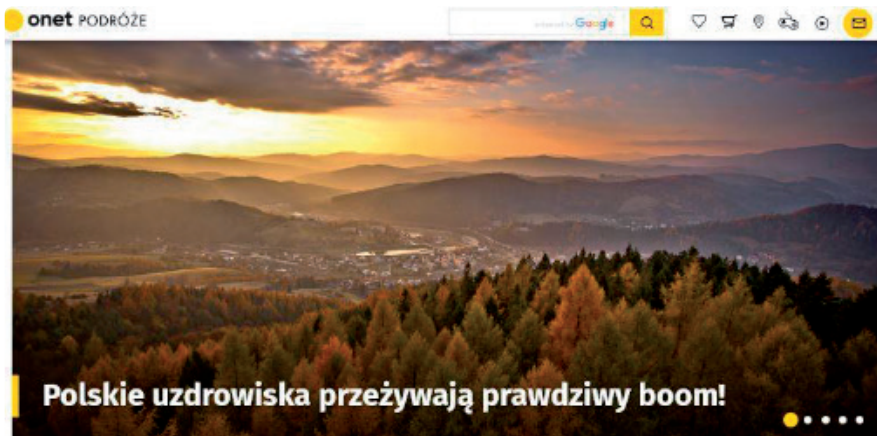
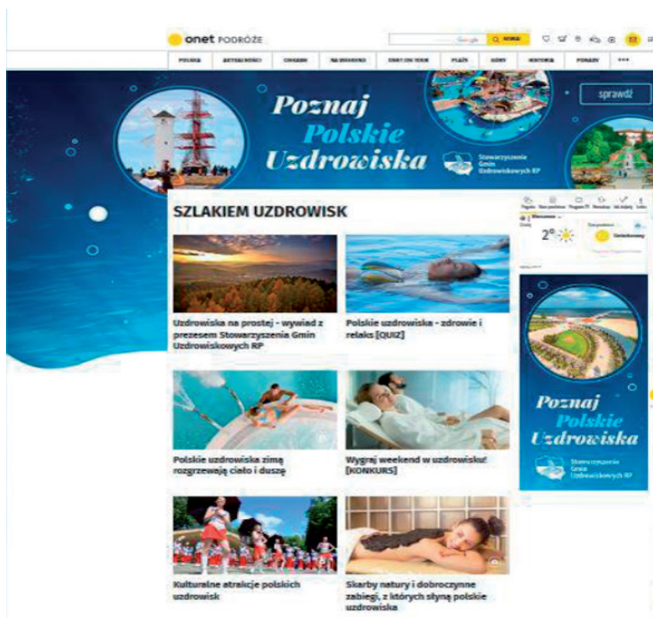
Onet.Podróże, Stronie Głównej Onetu i mediach społecznościowych.

Piękno i szeroka oferta turystyczno-uzdrowiskowa uzdrowisk została ukazana w oparciu o artykuły tematyczne związane z walorami krajobrazowymi gmin uzdrowiskowych, naturalnymi surowcami o właściwościach leczniczych oraz atrakcjami kulturalnymi dostępnymi w uzdrowiskach.

Atrakcyjnymi elementami kampanii „Szlakiem Uzdrowisk” były konkurs i quiz z pytaniami tematycznie nawiązującymi do uzdrowisk. Dla uczestników konkursu przewidziano trzy nagrody w postaci pobytów weekendowych dla 2-osób

w najpiękniejszych uzdrowiskach. Nagrody w konkursie ufundowali: Hotel Warszawa SPA& Resort w Augustowie, Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy „Wiktor” Cechini w Żegiestowie Zdroju oraz Hotel Prezydent w Krynicy – Zdroju.

W najbliższej przyszłości planujemy realizację kolejnych projektów promocyjnych dla gmin uzdrowskowych. Zainteresowanych ufundowaniem nagród w konkursie zapraszamy do kontaktu z biurem SGU RP w Krynicy-Zdroju.

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP Augustów

Augustów leży w północno-wschodniej części Polski. Jako miasto obejmuje 81 km² powierzchni, z czego 35% stanowią lasy i 26% wody, leży w zasięgu obszaru „Zielonych Płuc Polski”, pomiędzy Wigierskim i Biebrzańskim Parkiem Narodowym.

Miasto otoczone jest dziewięcioma jeziorami w większości połączonych Kanałem Augustowskim i rozległą Puszcą Augustowską. Wodna stolica północno-wschodniej Polski, doskonałe miejsce na wypoczynek i relaks. Malownicze widoki, czyste powietrze i woda w jeziorach, relaksujące lasy sosnowo-świerkowe, nienaruszona

natura i życzliwi mieszkańcy, to wszystko w Augustowie.

Augustów założony przez króla Zygmunta II Augusta otrzymał prawa miejskie 17 maja 1557 r. O status uzdrowiska miasto zabiegało już w latach 60-tych. W grudniu 1970 roku Augustów uzyskał częściowe uprawnienia uzdrowiska, a sanatorium „Budowlani” pierwszych kuracjuszy zaczęło przyjmować w 1976 roku. W październiku 1993 roku miasto uzyskało status uzdrowiska.

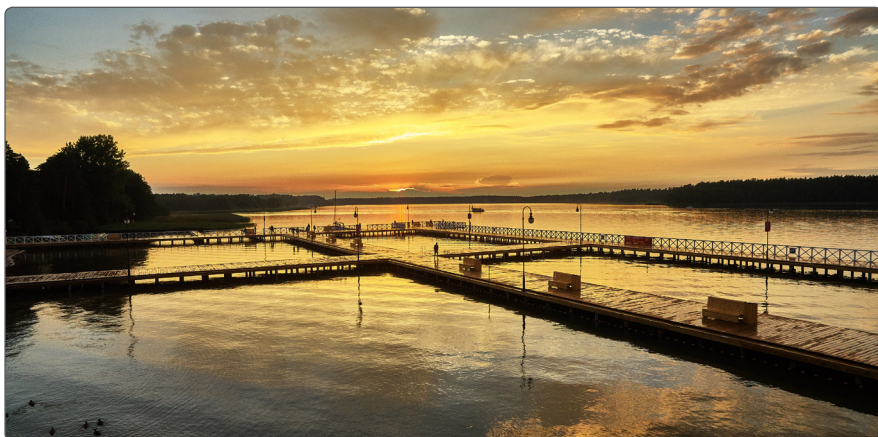
Puszcza Augustowska oraz otaczające Augustów jeziora i rzeki tworzą

Kaplica Studzieniczna – fot.3Dpanorama.pl

wyjatkowe warunki klimatyczne. Specyficzny mikroklimat bogaty w olejki eteryczne i fitocydy sprawia, że ulgę odczuwają tutaj osoby mające problemy z drogami oddechowymi, układem krążenia, chorobami reumatycznymi. W granicach miasta odkryte zostało wysokiej jakości złożo borowiny, jedno z najlepszych

złóż, która stosowana jest w leczeniu chorób reumatycznych, w chorobach mięśni czy stawów. Augustowska borowina otrzymała certyfikat jakości, który umożliwiła zastosowanie jej także do produkcji kosmetyków. Augustów słynie również z wody mineralnej produkowanej od 1972 roku. Woda wydobywana jest

Molo Radiowej Trójki – fot.3Dpanorama.pl

z jednego z najgłębszych ujęć w Polsce (482 m), z samego serca Puszczy Augustowskiej. „Augustowianka” posiada wyjątkowe właściwości smakowe i odżywczo-zdrowotne.

Na terenie Augustowa działają dwa obiekty sanatoryjne: Sanatorium Uzdrawiskowe Augustów oraz Sanatorium „Pałac na Wodzie”

Kolumna Króla Zygmunta Augustów – fot. 3Dpanorama.pl

Augustów jest niezwykle atrakcyjny turystycznie. Czyste jeziora, otaczająca miasto z trzech stron Puszcza Augustowska i specyficzny mikroklimat sprawiają, że to doskonale miejsce na wypoczynek oraz uprawianie turystyki aktywnej. Latem na jeziorach grupują się miłośnicy żeglarstwa, kajakarstwa, wioślarstwa i narciarstwa wodnego. Augustów jest wymarzonym miejscem na spływ kajakowy. Znana w całej Polsce rzeka Rospuda zapewnia kontakt z nienaruszoną naturą Puszczy Augustowskiej, a spływ kajakowy łagodną i malowniczą Czarną Hańczę można połączyć z doświadczeniem ślizowania na szlaku XIX-wiecznego Kanału Augustowskiego. Rowerzyści mogą w Augustowie skorzystać z bogatej oferty szlaków o łącznej długości 281 km, odkrywając na trasie najbardziej tajemnicze i urokliwe zakątki Puszczy Augustowskiej. Pasjonaci jazdy konnej mają do dyspozycji 400-kilometrowy szlak konny. Fani sportów ekstremalnych mogą spróbować swoich sił w narciarstwie wodnym, np.

Port Żegluga – fot.3Dpanorama.pl

na elektrycznym wyciągu nart wodnych o długości 740 m i maksymalnej prędkości 58 km/h. Dla miłośników przyrody i spokoju najlepszym sposobem na spędzenie wolnego czasu będą spacery brzegami jezior augustowskich i licznymi znakowanymi leśnymi szlakami po Puszczy Augustowskiej. Piękno Ziemi augustowskiej podziwiać można z pokładu statków Żeglugi Augustowskiej, gondoli czy katamaranów. Uroki Augustowa nie przemijają z odejściem lata. Jesienią tutejsze lasy są rajem dla miłośników grzybobrania i „polowań” z aparatem fotograficznym. Zimą, gdy zamarzną jeziora mamy doskonałe warunki do uprawiania łyżwiarstwa i „żeglarstwa” na bojach. Natomiast niezliczone drogi leśne są doskonałym miejscem na

organizację kuligów oraz uprawiania narciarstwa biegowego.

Dopełnieniem tych wszystkich atrakcji jest bogaty kalendarz imprez. Latem w augustowskim amfiteatrze, na Rynku Zygmunta Augusta czy Błoniach odbywają się festyny, pokazy, koncerty, które gwarantują moc wrażeń zarówno przyjeźdźcom jak i mieszkańcom miasta. Najważniejsze imprezy augustowskiego lata to oczywiście Pływanie na Byle Czym z Polskim Radiem Białystok, Kinogranie, IV Augustowski Blues Maraton, III AugustOFF Live Festiwal, XII Mistrzostwa Świata Łodzi Wytrzymałościowych Lotto Necko Endurance oraz Międzynarodowy Konkurs Skoków na Nartach Wodnych „NETTA CUP” Memoriał Zygmunta Kowalika.

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP Iwonicz-Zdrój

IWONICZ-ZDRÓJ ZAPRASZA

W południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie krośnieńskim, na północnym stoku Karpat, otoczone zewsząd wysokopiennym lasem mieszanym leży jedno z najstarszych polskich uzdrowisk – Iwonicz-Zdrój. Położenie wśród pięknych wzgórz Beskidu Niskiego w malowniczej dolinie Iwoniczkiego Potoku stawia Iwonicz w rzędzie tych miejscowości, które urzekają swym pięknem, czystym powietrzem i specyficznym mikroklimatem. Największym bogactwem Iwonicza-Zdroju są obfite źródła wód mineralnych.

HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Historia Iwonicza sięga XIV wieku. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1413 r. i wynika z niej, że była własnością rycerską Morawy de Iwancze.

Natomiast za początek uzdrowiska iwoniczkiego uznaje się symbolicznie datę 1578 r. Jest to data wydania dzieła Wojciecha Oczki – nadwornego lekarza ówczesnych królów pt. „Cieplce” opisującego występujące w Iwoniczu wody mineralne. Z kolei w 1630 r. lekarz przemyski Jan Sechkini opisał walory lecznicze Iwoniczskich źródeł

Pomnik w Lesie Grabińskim

w dziele „Cenzura o wodzie iwonickiej”. W XVII wieku „cudowne” właściwości wód iwoniczych były znane już w całym kraju. Jednak o prawdziwym złotym okresie w rozwoju Iwonicza można mówić dopiero w XIX wieku. Ówczesni właściciele – Karol hr. Załuski i jego żona Amelia Załuska z Ogińskich budując w pięknym parku pierwszy zakład kąpielowy i pensjonaty, nadali Iwoniczowi charakter europejskiego kurortu. Do dziś zresztą zachowała się jedyna w swoim rodzaju charakterystyczna drewniana zabudowa uzdrowskowa z połowy XIX wieku w stylu szwajcarskim z domieszką późnoklasycyistycznej architektury polskiej.

Współczesny Iwonicz-Zdrój to prężnie rozwijający się ośrodek sanatoryjno-wypoczynkowy, który mimo znacznej rozbudowy nie stracił swoistego klimatu i kameralnego

charakteru. W ostatnich latach miasto zmieniło się nie do poznania, zadbano o poprawienie i uzupełnienie infrastruktury sprzyjającej korzystaniu z walorów krajobrazowych i klimatycznych uzdrowiska.

ZDROWIE, URODA, ODPOCZYNEK

Naturalnymi bogactwami Iwonicza-Zdroju są wody mineralne (chlorkowo-wodorowo-węglanowo-sodowo-jodowo-bromowe z zawartością wodnego dwutlenku węgla) i borowina stosowane do kuracji pitnych, kąpeli, inhalacji i produkcji soli jodowo-bromowej.

Uzdrowisko Iwonicz-Zdrój specjalizuje się w leczeniu chorób ortopedyczno-urazowych, układu nerwowego, reumatologicznych, górnych dróg oddechowych, układu trawienia, a także osteoporozy, otyłości,

Pergole

chorób kobiecych i chorób skóry.

Do dyspozycji kuracjuszy są liczne sanatoria oraz szpital uzdrowski oferujące szeroki zakres usług na najwyższym poziomie: kąpiele lecznicze, zabiegi borowinowe, gimnastykę, hydroterapię, fizykoterapię, termoterapię, zabiegi światłolecznicze, inhalacje, basen, masaż leczniczy i relaksacyjny oraz liczne zabiegi SPA. „Uzdrowsko Iwonicz” S.A. jest producentem unikalnych leków i kosmetyków opatrzonych znakiem towarowym „Iwoniczanka”. Kosmetyki te powstają na bazie soli jodobromowej i iwoniczkiej leczniczej wody termalnej oraz odpowiednio dobranych surowców naturalnych.

KULTURA, SPORT, TURYSTYKA

Życie kulturalne i sportowe oraz turystyka są elementem funkcjonowania uzdrowska. Umożliwiają spędzenie

wolnego czasu w zorganizowany sposób oraz stanowią atrakcję dla przebywających w kurorcie gości.

Przez cały rok w sali widowiskowo-kinowej Domu Zdrojowego odbywają się liczne koncerty, recitale, występy zespołów teatralnych, estradowych i folklorystycznych oraz wystawy twórczości ludowej. Kuracjusze i wczasowicze mogą uczestniczyć w wielu ciekawych spotkaniach autorskich i prelekcjach. W sezonie letnim w Amfiteatrze odbywają się liczne imprezy kulturalno-sportowe.

Przez teren Gminy Iwonicz-Zdrój przebiegają szlaki turystyczne: **Główny Szlak Beskidzki, Szlak Papieski, Szlak Świątyni Karpackich, Szlak Architektury Drewnianej**. Poprowadzone są również oznakowane ścieżki spacerowe. Wszystkie

Fontanna multimedialna w Parku Zdrojowym

rozpoczynają się przy Centrum Informacji Turystycznej i prowadzą do najciekawszych widokowo i historycznie miejsc: „Do Lasu Grabińskiego”, „Do Kościółka w Klimkówce”, „Na Żabią Górę”, „Na Górę Cergową”, „Do Bałucianki”, „Do Źródła Bełkotka” „Do warzelni soli”. Kuracjusze oraz mieszkańcy mogą skorzystać z kortów tenisowych, kompleksu boisk sportowych ORLIK, kręgielni, bilardu, siłowni na wolnym powietrzu. Do dyspozycji są także: biblioteki, miejsca na ognisko, plac zabaw dla dzieci oraz kino „Wczasowicz”.

Tereny Iwonicza-Zdroju i okolic stwarzają idealne warunki do uprawiania turystyki rowerowej. Wysoko położone nowo powstałe osiedla

i przysiółki to nie lada gratka dla zwolenników rowerów górskich, ale nie tylko.

Miejscowe biura turystyczne organizują ciekawe wycieczki piesze i autokarowe m.in. na Słowację czy Węgry, do Lwowa, Łańcuta albo w Bieszczady.

Pobyt w Iwoniczu-Zdroju jest niepowtarzalną szansą połączenia leczenia, profilaktyki, czynnego wypoczynku z odnową biologiczną i rehabilitacją ruchową. Znakomita kadra medyczna, zabytkowy charakter uzdrowiska oraz malowniczy krajobraz są gwarancją skutecznych efektów leczenia, udanego wypoczynku i znakomitego samopoczucia.

REFERATY

Opłata miejscowa - charakterystyka prawna i funkcjonalna

mgr Adrian Hybel, Urząd Miasta Nowego Sącza

Streszczenie

W uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2018 r. Naczelny Sąd Administracyjny (II FSK 3579/17) wyraził pogląd, że obowiązek zapłaty opłaty miejscowej powinien być skorelowany ze świadczeniem wzajemnym ze strony jednostki samorządu terytorialnego o określonym przepisami prawa standardzie. Sąd miał na myśli przebywanie w korzystnych warunkach klimatycznych. W piśmiennictwie

panowało dotychczas przekonanie, że opłata miejscowa, pomimo swojej nazwy, jest w istocie podatkiem. Naczelny Sąd Administracyjny nie podziela tej opinii, otwierając tym samym pole do dyskusji. Bezpośrednim celem niniejszego opracowania nie jest rozstrzygnięcie tego dylematu. Przygotowuje ono jednak grunt pod udzielenie odpowiedzi na pytanie, które stanowisko jest bliższe prawdzie. Wyjaśnia też, dlaczego

środowiska samorządowe coraz głośniej domagają się zastąpienia opłaty miejscowej podatkiem turystycznym.

Abstract:

In the reasons for the judgment of 15th March 2018 (II FSK 3579/17) the Supreme Administrative Court expressed a view that the obligation to pay the local fee should be correlated with the service provided by the territorial self-government unit of the standards specified by relevant provisions of law. The Court meant that the stay should be in beneficial climatic conditions. The subject literature so far has claimed that the local fee, in spite of its name, was in fact a tax. The Supreme Administrative Court does not share this opinion, giving thus the field for discussion. The direct goal of this paper is not to resolve this dilemma. However, it prepares the ground for answering which position is closer to the truth. It also explains why local government communities are increasingly calling for the replacement of the local fee with a tourist tax.

Słowa kluczowe: opłata miejscowa

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.) wymienia opłatę miejscową, jako jedno z wielu źródeł dochodów gmin. Danina publiczna o takiej nazwie pojawiła się jeszcze w okresie PRL, pod rządami ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych

(Dz. U. Nr 12, poz. 50 z późn. zm.). Pobierano ją wówczas od osób fizycznych, przebywających okresowo w celach wypoczynkowych, zdrowotnych lub turystycznych w miejscowościach posiadających odpowiednie walory krajobrazowe, a także korzystne właściwości klimatyczne. W art. 15 ustawy z 1985 r. określono obligatoryjne rodzaje zwolnień od tej opłaty. Opłaty miejscowej nie pobierano:

- 1) od członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) od osób przebywających w szpitalach uzdrowiskowych i innych zakładach typu szpitalnego,
- 3) od osób niewidomych i ich przewodników,
- 4) od podatników podatku od nieruchomości oraz członków ich rodzin, będących posiadaczami domów letniskowych w miejscowościach, w których pobiera się opłatę miejscową.

Jak z tego wynika ówczesne regulacje prawne przewidywały wiele zróżnicowanych w swoim charakterze zwolnień od tej opłaty¹. Obecnie opłata miejscowa regulowana jest przez ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r.

¹ J. Gliniecka, *Rola opłaty uzdrowiskowej w systemie dochodów budżetowych*, „Finanse Komunalne” 2007, nr 4, s. 37.

o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 1170), zwana dalej upol. Podobnie jak w okresie minionym, nie ma ona charakteru powszechnego, co wyraża się w tym, że dopuszczalność jej pobierania jest limitowana. Można ją bowiem pobierać od osób fizycznych z tytułu przebywania na terenie miejscowości odznaczających się szczególnymi walorami krajobrazowymi, turystyczno-wypoczynkowymi oraz leczniczymi². Od powyższej zasady istnieje jednak pewien wyjątek, który można nazwać „reliktem przeszłości”. Wątek ten zostanie poruszony w dalszej części opracowania.

Zgodnie z postanowieniami art. 17 ust. 1 upol rada gminy może wprowadzić opłatę miejscową, którą pobiera się od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych:

1) w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach³,

2) w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych

² Por. B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2012, s. 342.
³ Ustalenie wykazu tych miejscowości należy do kompetencji rady gminy (art. 17 ust. 5 upol).

(Dz. U. z 2017 r. poz. 1056 z późn. zm.).

W obu przypadkach opłatę pobiera się „za każdą rozpoczętą dobę pobytu”. To, co należy rozumieć pod pojęciem korzystnych właściwości klimatycznych, walorów krajobrazowych oraz warunków umożliwiających pobyt osób w tych celach określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie warunków, jakie powinna spełniać miejscowość, w której można pobierać opłatę miejscową (Dz. U. Nr 249, poz. 1851). Literatura przedmiotu wskazuje na szereg wad ww. regulacji, które prowadzą do rozerwania związku opłaty miejscowej z właściwościami klimatycznymi i walorami krajobrazowymi miejscowości, w których należność jest pobierana⁴. Zgodnie z § 2 pkt 1 wspomnianego rozporządzenia, konieczne jest zachowanie „dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi [...]”. Jednak podstawowy problem polega na tym, że powołany przepis nakazuje uznawać za podlegającą uwzględnieniu ocenę stanu jakości powietrza, całej i niekiedy bardzo rozległej, strefy pomiarowej⁵, w której położona jest dana miejscowość. W efekcie, pomimo braku zanieczyszczenia powietrza na terenie danej miejscowości, może być ona uznana za niespełniającą minimalnych warunków klimatycznych

⁴ M. Paczocha, *Opłata miejscowa po zmianach dokonanych ustawą z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej*, „Finanse Komunalne” 2008, nr 12, s. 45.

⁵ Strefa oceny jakości powietrza, o której mowa w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz.1396).

określonych w ww. rozporządzeniu, tylko dlatego, że strefa, w której miejscowość ta jest zlokalizowana, otrzymała – na podstawie wyników badań prowadzonych w innych miejscach – niezadowolającą ocenę stanu jakości powietrza. Kontrowersje związane z powyższym unormowaniem są tak duże, że Rada Miasta Zakopane zdecydowała się na skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności § 2 pkt 1 przytoczonego rozporządzenia z przepisami Konstytucji oraz ustawy o podatkach i opłatach lokalnych⁶.

Druga kategoria miejscowości uprawnionych do pobierania opłaty miejscowej nie budzi już tak dużych kontrowersji. Jednak enigmatyczność sformułowań zawartych w art. 34 ust. 2 ustawy uzdrowiskowej może być źródłem nadinterpretacji oraz nadużyć biurokratycznych, które nie bez racji wielokrotnie podniesiono w literaturze przedmiotu⁷.

Pomimo tych zastrzeżeń należy stwierdzić, że ustawa uzdrowiskowa (wraz z aktami wykonawczymi) reguluje kompleksowo wszelkie kwestie związane z procedurą nadania określonego obszarowi statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej. W piśmiennictwie podkreśla się, że omawiany obszar jest wydzielany w celu ochrony znajdujących się w jego obrębie naturalnych surowców leczniczych. Ponadto zwraca

się również uwagę na fakt, iż nie jest on wydzielany w celu wykorzystania znajdujących się w jego obrębie naturalnych surowców leczniczych – ponieważ ewentualne ich wykorzystanie powinno nastąpić dopiero po przekształceniu obszaru ochrony uzdrowiskowej w uzdrowisko⁸. Występuje jednocześnie zgoda co do tego, że w granicach obszaru ochrony uzdrowiskowej powinny, co do zasady, panować lepsze warunki pobytu, aniżeli na terenie miejscowości odznaczających się jedynie korzystnymi właściwościami klimatycznymi czy walorami krajo- brazowymi (art. 17 ust. 1 pkt 1 upol). Jednym z bezwzględnych wymogów nadania określonego obszarowi statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej jest bowiem występowanie na nim korzystnych właściwości leczniczych klimatu. Właściwości te potwierdzają w formie świadectwa wyspecjalizowane jednostki naukowo-badawcze, po uzyskaniu stosownych uprawnień w drodze decyzji administracyjnej⁹.

Do miejscowości, które w sposób wyjątkowy (uprzywilejowany) mogą pobierać przedmiotową opłatę należą te, które zostały zaopatrzone w stosowne uprawnienia na zasadach, obowiązujących do dnia 31 grudnia 2005 r. Wskutek określonych działań ustawodawcy, których dopuszczalność potwierdził następnie Naczelny Sąd Administracyjny¹⁰, część gmin może opierać swoje prawo do pobierania opłaty miejscowej

6 Pismo z 30 listopada 2016 r. do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie konstytucyjności art. 17 ust. 1 pkt 1, ust. 3 i ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych

7 J. Golba, Uzyskanie i utrata statusu uzdrowiska w Polsce – aspekty prawne, LEX/el. 2014.

8 P. Zacharczuk, Obszary specjalne w polskim materialnym prawie administracyjnym, Warszawa 2017, s. 576.

9 S. Czarniecki, Przesłanki decydujące o dopuszczalności pobierania opłaty miejscowej, „Finanse Publiczne” 2018, nr 2, s. 61–62.

10 Wyrok NSA z dnia 29 grudnia 2011 r. (II FSK 1077/10), LEX nr 1151248.

na rozporządzeniach właściwych wojewodów, wydanych w oparciu o kompetencje posiadane przez nich przed dniem 1 stycznia 2006 r. Jeżeli dana miejscowość na mocy ww. rozporządzenia została ujęta w wykazie miejscowości uprawnionych do pobierania opłaty miejscowej, to z uwagi na regulację zawartą w art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462 z późn. zm.) – może opierać się na nim do dnia dzisiejszego. Przywołany przepis stanowi bowiem, że „akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu niniejszą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje”. Ustawodawca nie przewidział jednocześnie obowiązku podejmowania przez rady gmin „nowych” uchwał w sprawie wyznaczenia miejscowości uprawnionych do pobierania opłaty miejscowej, w ramach kompetencji uzyskanych z dniem 1 stycznia 2006 r. Nie został również wskazany końcowy termin obowiązywania wydanych w poprzednim stanie prawnym rozporządzeń wojewodów. W zaistniałej sytuacji tylko i wyłącznie „dobra wola” właściwej rady gminy może doprowadzić do „uchylenia” takiego rozporządzenia. Samorządy nie są jednak zainteresowane podejmowaniem jakichkolwiek działań w tym zakresie, ponieważ opierając swoje

prawo do pobierania opłaty miejscowej na rozporządzeniach wojewodów, nie są obowiązane stosować się do wymogów zawartych w przywołanym wyżej rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r.¹¹

2. Wykładnia art. 17 ust. 1 upol prowadzi do wniosku, że po upływie pierwszej doby pobytu w danej miejscowości, rozumianej jako kolejne 24 godziny od przybycia¹², powstaje obowiązek uiszczenia opłaty miejscowej. Obejmuje on należność „za tę zakończoną dobę, ale również – co jest następstwem nowelizacji ustawy o podatkach i opłatach lokalnych dokonanej z początkiem 2016 r. – za kolejną dobę”¹³. Zgodnie z zasługującym na aprobatę poglądem brak jest dostatecznie silnych argumentów, by przyjmować, że redagując art. 17 ust. 1 upol, ustawodawca miał na myśli dobę hotelową, która jest zwykle krótsza niż 24 godziny. Tym samym, w przypadku przebywania w danej miejscowości przez mniej niż 24 godziny, nie ma podstaw prawnych do żądania uiszczenia opłaty miejscowej¹⁴. Nie ma też podstaw do żądania uiszczenia „z góry” kwoty należnej za cały (deklarowany) okres pobytu¹⁵.

11 J. Golba, Charakter prawny i istota opłaty miejscowej, LEX/el. 2016.

12 Z przyczyn obiektywnych pod pojęciem „przybycie” należałoby rozumieć faktyczną godzinę zakwaterowania w hotelu, pensjonacie, na polu biwakowym itp.

13 B. Pahl, Podatki i opłaty lokalne. Teoria i praktyka, Warszawa 2017, s. 288.

14 R. Dowgier, [w:] Opłaty lokalne. Komentarz, red. L. Eteł, G. Liszewski, Warszawa 2016, s. 83.

15 P. Kobylski, Podstawa wymiaru opłaty miejscowej w świetle nowelizacji ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, [w:] Podatki i opłaty samorządowe. Aktualne problemy dogmatyczne i orzecznicze, red.

Obecnie obowiązujące zwolnienia ustawowe od opłaty miejscowej niewiele różnią się od tych, które przewidywało poprzednio obowiązujące prawo. Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych stanowi w art. 17 ust. 2, że daniny tej nie pobiera się:

1) pod warunkiem wzajemności – od członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) od osób przebywających w szpitalach;

3) od osób niewidomych i ich przewodników;

4) od podatników podatku od nieruchomości z tytułu posiadania domów letniskowych położonych w miejscowości, w której pobiera się opłatę miejscową;

5) od zorganizowanych grup dzieci i młodzieży szkolnej.

W ustawie o podatkach i opłatach lokalnych znalazł się także przepis, który stanowi, że od osób, od których pobierana jest opłata uzdrowskowa, nie pobiera się opłaty miejscowej¹⁶. Właściwa rada gminy jest upoważniona do wprowadzenia innych zwolnień od tej opłaty, pod warunkiem, że

będą mieć one charakter przedmiotowy. Uprawnienie to wynika wprost z regulacji art. 19 pkt 3 upol.

3. Nie ulega wątpliwości, że opłata miejscowa jest daniną publiczną o charakterze lokalnym, na co wskazuje sam tytuł aktu prawnego, który ją normuje. Wpływy z tego tytułu stanowią w całości dochód jednostek samorządu terytorialnego (gmin). Fakt ten, sam w sobie, wystarczałby do przypisania opłacie miejscowej cechy „lokalności” w bardzo ogólnym ujęciu. Pozbawienie gmin realnego wpływu na wysokość omawianego świadczenia upodobiłoby je – pod tym względem – do podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych. W rzeczywistości jest inaczej, ponieważ władztwo podatkowe gmin, obejmuje możliwość stanowienia przez ich organy aktów prawa miejscowego regulujące wszystkie elementy konstrukcyjne opłaty miejscowej, przewidziane w ustawie. Chodzi tu przede wszystkim o prawo do ustalania jej wysokości, gdyż ono stanowi zasadniczą cechę podatków i opłat lokalnych¹⁷, a także możliwość kształtowania wysokości tej daniny w drodze indywidualnych ulg uznaniowych przewidzianych przepisami Ordynacji podatkowej¹⁸.

Literatura przedmiotu wskazuje, że w przypadku danin lokalnych, część z nich „nosi prawidłową nazwę podatku, część zaś będąc w istocie podatkami,

A. Niezgodą, J. Barczak, P. Szczyński, Lublin 2016, s. 109.

16 Przykładowa interpretacja reguły: R. Dowgier, [w:] *Opłaty lokalne...*, s. 63–64.

17 B. Pahl, *Podatki i opłaty lokalne...*, s. 20–21.

18 L. Etel, *Uchwały podatkowe samorządu terytorialnego*, Białystok 2004, s. 41 i n.

została nazwana przez ustawodawcę opłatami. Dotyczy to w szczególności takich opłat, jak opłata targowa, miejscowa, środowiskowa, od posiadania psów, które w swej istocie mają wszelkie cechy podatku¹⁹. Nie jest to pogląd odosobniony. Koresponduje z nim stwierdzenie, że na gruncie opłat lokalnych analiza ich konstrukcji prawnej pozwala przyjąć, że „są to w zasadzie typowe podatki, gdyż trudno w nich doszukać się ekwiwalentności świadczenia wzajemnego”²⁰. Tymczasem to właśnie „ekwiwalentność”, albo inaczej „odpłatność”, stanowi cechę odróżniającą opłatę od podatku. W odniesieniu do samej opłaty miejscowej podkreśla się, że pobierająca ją gmina nie daje w zasadzie nic poza możliwością przebywania na jej terytorium²¹. Prezentowany jest też pogląd, zgodnie z którym opłata miejscowa może być uznana za swego rodzaju podatek konsumpcyjny, związany z korzystaniem z walorów klimatycznych i krajobrazowych określonych miejscowości²².

Z zaciekawieniem należy przyjąć odnotowane na wstępie stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2018 r.²³ stwierdza, że „w prawie podatkowym wyraźnie rozróżnia się podatek od opłaty; jednym

z podstawowych kryteriów, na podstawie których dokonuje się tej dystynkcji jest ekwiwalentność. Obowiązek uiszczenia podatku przez podmiot podległy władztwu publicznemu nie rodzi po drugiej stronie stosunku administracyjnoprawnego obowiązku spełnienia świadczenia wzajemnego. Opłatę cechuje natomiast ekwiwalentny charakter – uiszczający tę daninę podmiot ma prawo żądać spełnienia wobec niego – w zamian za opłatę – określonego świadczenia. Z tego właśnie względu w przypadku opłaty miejscowej ustawa wiąże kompetencje rady gminy do wprowadzenia opłaty z zapewnieniem przez jednostkę samorządu terytorialnego minimalnych standardów klimatycznych i krajobrazowych, co wykazane musi zostać przez organ stanowiący gminy (...). Podmioty podległe władzy fiskalnej zyskują dzięki temu gwarancję, że obowiązek zapłaty tego rodzaju należności skorelowany jest ze świadczeniem wzajemnym ze strony j.s.t. o określonym przepisami prawa standardzie, a uiszczona opłata miejscowa ma faktycznie ekwiwalentny charakter, a nie stanowi przykładowo zakamuflowanego podatku”.

Z uwagi na zróżnicowanie podstaw prawnych pobierania opłaty miejscowej, jednoznaczne opowiedzenie się na temat słuszności zreferowanych wyżej poglądów nie jest zadaniem łatwym. Zagadnienie to zasługuje niewątpliwie na odrębne opracowanie, ponieważ zarówno doktryna, jak i orzecznictwo najprawdopodobniej nie powiedziały jeszcze ostatniego słowa w tej sprawie.

19 E. Kornberger-Sokołowska, Rola jednostek samorządu terytorialnego w kształtowaniu i poborze podatków stanowiących ich dochody, [w:] Dylematy reformy systemu podatkowego w Polsce, red. H. Dzwonkowski, J. Kulicki, Warszawa 2016, s. 196.

20 B. Pahl, Podatki i opłaty lokalne..., s. 64.

21 Tak B. Pahl, Podatki i opłaty lokalne..., s. 65.

22 Tak R. Mastalski, Prawo podatkowe, Warszawa 2011, s. 632.

23 II PSK 3579/17, LEX nr 2467865.

4. W piśmiennictwie wyrażany jest pogląd, że opłata miejscowa należy do grupy podatków lokalnych o niewielkim znaczeniu fiskalnym i pozafiskalnym, a jej występowanie w polskim systemie podatkowym (obok opłaty uzdrowskiej i opłaty od posiadania psów) wynika bardziej z pewnej tradycji niż z przesłanek racjonalnego opodatkowania²⁴. Z drugiej jednak strony podkreśla się, że sens opłaty miejscowej jest wyraźny, albowiem gminy posiadające tereny o szczególnie korzystnych walorach turystyczno-wypoczynkowych muszą uzyskiwać dochody podatkowe, aby realizować zadania własne. Chcąc zachować te korzystne właściwości, gminy pobierające opłatę miejscową nie powinny zabiegać o tworzenie podmiotów gospodarczych oddziałujących negatywnie na środowisko, klimat i krajobraz²⁵. Spośród tych dwóch istotnie różniących się pomiędzy sobą stanowisk, to ostatnie wydaje się bardziej odpowiadać aktualnym realiom. Zasadniczy problem gmin uzyskujących dochody z opłaty miejscowej polega jednak na tym, że niezachęcanie do tworzenia podmiotów gospodarczych mogących negatywnie oddziaływać na środowisko (klimat) z reguły nie wystarcza do wywiązania się przez nie z wymogów nałożonych przepisami prawa. Niejednokrotnie nie są one w stanie spełnić tych wymogów z przyczyn obiektywnych, na które ich władze albo nie mają żadnego wpływu, albo też ich wpływ jest znacznie ograniczony.

24 R. Mastalski, *Prawo podatkowe*..., s. 631–632.

25 B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*..., s. 342 wraz z przytoczoną literaturą.

Z tego właśnie powodu coraz częściej mówi się o zastąpieniu opłaty miejscowej konstrukcją o nazwie: „opłata turystyczna”²⁶ lub „podatek turystyczny”²⁷. Oznaczałoby to pożegnanie się z jej dotychczasową nazwą i zasadami ustalania warunków, które miejscowość musi spełnić, żeby móc ją pobierać. Autor tych stwierdzeń dodaje jednocześnie, że „nie powinna o tym przesądzać tylko czystość powietrza. Opłata miejscowa powinna być traktowana jak typowy podatek turystyczny, który pobierałaby wedle swojego uznania każda gmina mająca szeroko rozumiane walory, np. zabytki”²⁸. Punktem wyjścia do formułowania postulatów *de lege ferenda* w tym zakresie jest założenie, że funkcjonujące obecnie przepisy, normujące pobieranie opłaty miejscowej są przestarzałe i nieefektywne. Wiązanie opłaty miejscowej z czystym powietrzem określane jest wręcz jako absurdalne samo w sobie i skutkujące tym, że „obowiązek uiszczenia opłaty jest trudny do zaakceptowania przez zobowiązanych, a w konsekwencji sprawia problem w zachowaniu zasady powszechności jej poboru”²⁹.

Powyższe stwierdzenia nie są pozbawione solidnych podstaw. Charakterystyka funkcjonalna opłaty miejscowej pozwala bowiem na dostarczenie niezbitych dowodów na tolerowanie w aktualnym

26 G. Kasprzak, Zastąpienie opłaty miejscowej opłatą turystyczną – postulaty *de lege ferenda*, „Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych” 2017, nr 8, s. 6 i n.

27 Opłata klimatyczna w obecnej formule to fikcja (wywiad Jakuba Pawłowskiego z Janem Golbą – Prezesem Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP), „Dziennik Gazeta Prawna” z 28 marca 2018 r., nr 62, s. B9.

28 Ibidem.

29 G. Kasprzak, *Zastąpienie opłaty miejscowej*..., s. 12.

stanie prawnym pewnej fikcji, polegającej na tym, że prawo do poboru opłaty miejscowej jest uzależnione od spełnienia jedynie formalnych wymogów w zakresie czystości powietrza. Orzekając o ważności bądź nieważności odpowiednich uchwał rad gmin, sądy administracyjne nie badają przecież aktualnego stanu jakości powietrza, lecz opierają się na dokumentach niejednokrotnie sprzed wielu lat – aktualnych w dniu podjęcia kontrolowanych uchwał³⁰. Na tym jednak nie koniec. Ze względu na sygnalizowane wyżej „słabe strony” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r., pod uwagę brana jest ocena jakości powietrza, która odnosi się do całej strefy pomiarowej, a nie do konkretnej miejscowości położonej w jej obrębie. Wiele zatem zależy od tego, jak zaskarżone przez Radę Miasta Zakopane przepisy, oceni sam Trybunał Konstytucyjny.

Bibliografia

- Czarnecki S., *Przesłanki decydujące o dopuszczalności pobierania opłaty miejscowej*, „Finanse Publiczne” 2018, nr 2.
- Czarnecki S., *Skutki stwierdzenia nieważności uchwały stanowiącej podstawę pobierania opłaty miejscowej*, „Finanse Publiczne” 2018, nr 6.
- Dolnicki B., *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2012.
- Dowgier R., [w:] *Opłaty lokalne*.
- Komentarz, red. L. Etel, G. Liszewski, Warszawa 2016.
- Etel L., *Uchwały podatkowe samorządu terytorialnego*, Białystok 2004.
- Gliniecka J., *Rola opłaty uzdrowskiej w systemie dochodów budżetowych*, „Finanse Komunalne” 2007, nr 4.
- Golba J., *Charakter prawny i istota opłaty miejscowej*, LEX/el. 2016.
- Golba J., *Uzyskanie i utrata statusu uzdrowiska w Polsce – aspekty prawne*, LEX/el. 2014.
- Kasprzak G., *Zastąpienie opłaty miejscowej opłatą turystyczną – postulaty de lege ferenda*, „Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych” 2017, nr 8.
- Kobyłski P., *Podstawa wymiaru opłaty miejscowej w świetle nowelizacji ustawy o podatkach i opłatach lokalnych*, [w:] *Podatki i opłaty samorządowe. Aktualne problemy dogmatyczne i orzecznicze*, red. A. Niezgodą, J. Barczak, P. Szczęśniak, Lublin 2016.
- Kornberger-Sokołowska E., *Rola jednostek samorządu terytorialnego w kształtowaniu i poborze podatków stanowiących ich dochody*, [w:] *Dylematy reformy systemu podatkowego w Polsce*, red. H. Dzwonkowski, J. Kulicki, Warszawa 2016.
- Mastalski R., *Prawo podatkowe*, Warszawa 2011.
- Opłata klimatyczna w obecnej formule to fikcja* (wywiad Jakuba Pawłowskiego z Janem Golbą – Prezesem

³⁰ S. Czarnecki, Skutki stwierdzenia nieważności uchwały stanowiącej podstawę pobierania opłaty miejscowej, „Finanse Publiczne” 2018, nr 6, s. 62.

Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP), „Dziennik Gazeta Prawna” z 28 marca 2018 r., nr 62.

Pahl B., *Podatki i opłaty lokalne. Teoria i praktyka*, Warszawa 2017.

Paczocho M., *Opłata miejscowa po zmianach dokonanych ustawą z 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej*, „Finanse Komunalne” 2008, nr 12.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie warunków, jakie powinna spełniać miejscowość, w której można pobierać opłatę miejscową (Dz. U. Nr 249, poz. 1851).

Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 1170).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 1396)

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach i obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1056 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462 z późn. zm.).

Wyrok NSA z dnia 29 grudnia 2011 r. (II FSK 1077/10), LEX nr 1151248.

Wyrok NSA z dnia 15 marca 2018 r. (II FSK 3579/17), LEX nr 2467865.

Zacharczuk P., *Obszary specjalne w polskim materialnym prawie administracyjnym*, Warszawa 2017.

WYSTĄPIENIA Z XXVII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH w Augustowie

Panel II. Jak pogodzić funkcje uzdrowskie z rozwojem gospodarczym gmin uzdrowskich?

Olga Piekarska, Główny Specjalista.
Departament Turystyki, Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Przykłady PPP w uzdrowskach

AUGUSTÓW, 14-17.06 2018 r.

PRZYKŁADY PPP W UZDROWSKACH

- Zgodnie z założeniami „Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku” partnerstwo publiczno-prywatne jest jednym z priorytetowych kierunków rozwoju turystyki w ciągu najbliższych lat.
- Partnerstwo publiczno-prywatne jest ważne dla rozwoju infrastruktury turystycznej w poszczególnych regionach i może stanowić źródło finansowania i rozwoju potencjału turystycznego gmin, powiatów i województw.
- Projekty PPP realizowane w obszarze turystyki powinny służyć realizacji zadań publicznych i zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.
- Zgodnie z zapisami „Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku” Departament Turystyki MSiT pełni funkcję Krajowego Centrum PPP w Turystyce.

Zgodnie z zapisami „Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku” Departament Turystyki MSiT pełni funkcję Krajowego Centrum PPP w Turystyce.

Planowane zadania Ministerstwa Sportu i Turystyki w obszarze PPP:

- upowszechnianie informacji na temat warunków – prawnych, instytucjonalnych, finansowych czy zarządczych – tworzenia projektów PPP w turystyce;
- identyfikacja potrzeb dotyczących projektów PPP w turystyce (np. potrzeby samorządu terytorialnego) oraz przygotowanie katalogu dobrych praktyk w zakresie projektów partnerstwa publiczno-prywatnego

w obszarze turystyki;

- współpraca z organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz wymiany informacji i promocji działań PPP w turystyce;
- współpraca międzynarodowa w ramach prac dotyczących turystyki i wymiany dobrych praktyk z obszaru PPP w turystyce.

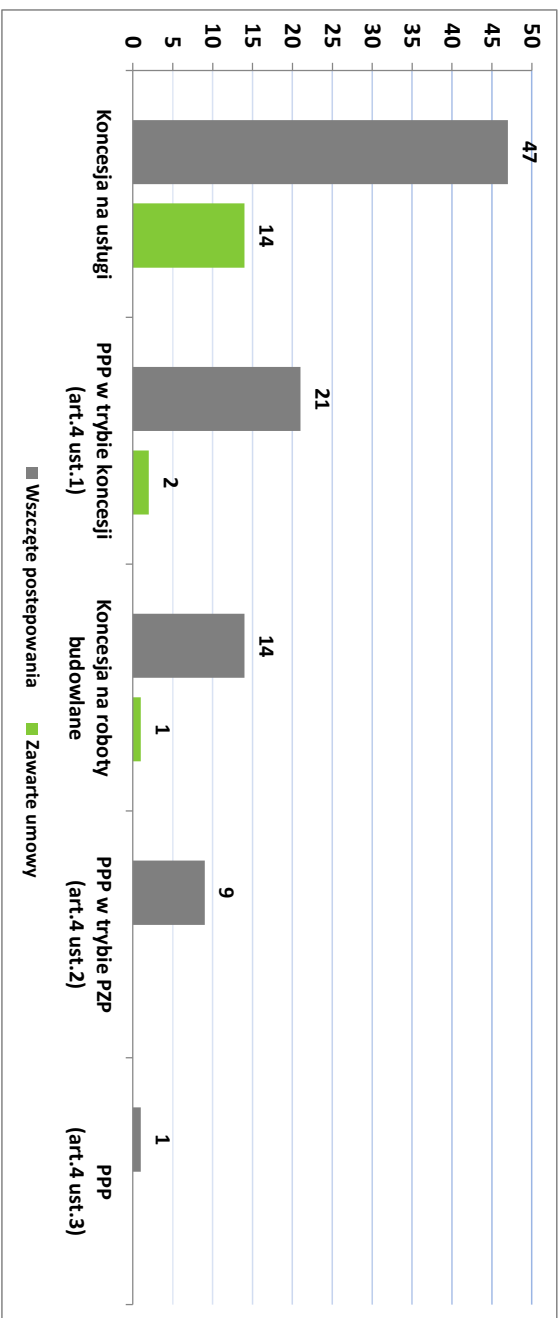
Działania MSiT dotyczące promocji PPP w turystyce:

- Sfinansowanie katalogu dobrych praktyk projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarze turystyk
- Dofinansowanie dwóch wizyt studyjnych promujących inwestycje PPP w turystyce

Katalog dobrych praktyk projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarze turystyki

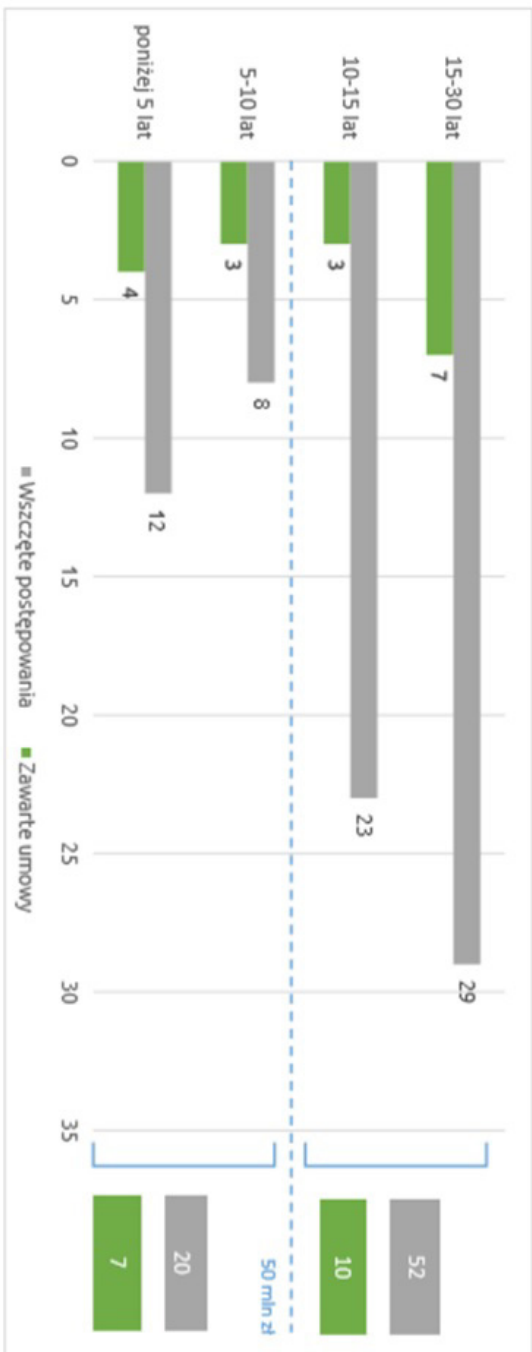

Rys.1.

Źródło: Korbus B., Zalewski D., Kenner T., 2016, Katalog dobrych praktyk projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w sektorze turystyki, Warszawa.

Rys.2. Liczba wszczętych postępowań, zawartych umów i procedur przetargowych w sektorze turystyki.

Źródło: Korbus B., Zieliński D., Kemer T., 2016, Katalog dobrych praktyk projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w sektorze turystyki, Warszawa.

Rys. 3. Liczba wszczętych postępowań i zawartych umów w sektorze turystyki z uwzględnieniem podziału na czas trwania projektu.

PRZYKŁAD PPP W UZDROWISKACH

Cel projektu

Celem projektu jest poszerzenie oferty turystycznej miasta, promocja atrakcyjności turystycznej regionu oraz zapewnienie turystom, jak i mieszkańcom możliwości aktywnego wypoczynku.

Wybór operatora w formie koncesji na usługi był konieczny ze względu na warunki na jakie Duszniki-Zdrój uzyskały środki RPO Województwa

Dolnośląskiego na rewitalizację terenu, na którym realizowane jest przedsięwzięcie. Rozdzielenie procesu inwestycji (finansowanego ze środków unijnych) od późniejszego zarządzania tą infrastrukturą pozwoliło uzyskać większe dofinansowanie. Ponadto, operator nie musi martwić się w swojej działalności wymogami dotyczącymi działalności ograniczenia dochodowości przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE.

ETAP EKSPLOATACJI

Wartość: 480 000 zł

Czas trwania: 180 miesięcy (15 lat)

Data zawarcia umowy: 24.03.2014

Podmiot publiczny

Urząd Miejski w Dusznikach-Zdroju
ul. Rynek 6, 57-340 Duszniki-Zdrój

Partner prywatny

ADKO Adam Kozłowski
Podgórze 14, 57-340 Duszniki-Zdrój

Rys.4.

Zarządzanie obiektem rekreacyjnym w Dusznikach-Zdroju

Źródło: Korbus B., Zalewski D., Ketner T., 2016, *Katalog dobrych praktyk projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w sektorze turystyki*, Warszawa.

Rys.5.

Miasto Sopot, położone nad brzegiem Zatoki Gdańskiej, jest jednym z najstarszych miast polskich, o bogatej historii i licznych zabytkach. Miasto rozwiązać musi wiele problemów z rewitalizacją terenów historycznego starego miasta, jak i terenów przemysłowych.

CEL PROJEKTU

Celem projektu jest zmodernizowanie dworca kolejowego, poszerzenie oferty turystycznej miasta Sopotu, uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej ważnej dla obsługi ruchu

Dzięki licznym atrakcjom turystycznym i aktywności gospodarczej przedsiębiorców, tereny poddane rewitalizacji, stają się na nowo częścią miasta, zapewniając przyjemną przestrzeń publiczną i bogate usługi mieszkańcom i turystom.

turystycznego oraz zapewnienie turystom, jak i mieszkańcom szerszej oferty usługowej oraz hotelowej. Celem strategicznym jest stworzenie reprezentacyjnej zabudowy architektoniczno-funkcjonalnej wizytówki miasta Sopotu.

ETAP EKSPLOATACJI

Wartość: 100 000 000 zł

Czas trwania: 149 miesięcy (12 lat 7 miesięcy)

Data zawarcia umowy: 23.01.2012

Podmiot publiczny

Urząd Miasta Sopotu
ul. Kościuszki 25/27, 81-704 Sopot

Partner prywatny

Bałtycka Grupa Inwestycyjna S.A.
ul. Galaktyczna 30A, 80-299 Gdańsk

Rys.6.

Źródło: Korbus B., Zalewski D., Ketner T., 2016, Katalog dobrych praktyk projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w sektorze turystyki, Warszawa.

Rys.7.

PROMOCJA PPP W TURYSTYCE

Partnerstwo publiczno-prywatne szansą na rozwój małopolskiej turystyki

Fundacja Festiwal Biegów zorganizowała dla członków Klastra Aktywnej Turystyki cykl wizyt studyjnych.

W dwóch wizytach studyjnych wzięło udział 84 uczestników.

Zadanie miało na celu promocję projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarze turystyki.

Większość przedstawicieli Klastra specjalizuje się w branży turystycznej, hotelarskiej oraz sportowej, a ich wspólnym celem jest rozwijanie rynku

Wiodącym celem wizyty studyjnej było promowanie zorganizowanej turystyki edukacyjnej dla dzieci i młodzieży oraz turystyki rodzinnej. Celem realizowanego zadania było promowanie nowo

usług z zakresu aktywnego wypoczynku oraz czynne wspieranie rozwoju tego segmentu w Małopolsce.

Promocja turystyki edukacyjnej szansą na rozwój obiektów działających w ramach PPP

Zadanie obejmowało organizację trzydniowej wizyty studyjnej w trzech obiektach turystycznych zrealizowanych w formule PPP:

- Międzynarodowym Centrum Spotkań Młodzieży w Toruniu,
- Centrum Kulturalno-Rekreacyjnym Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu,
- Wyspie Spirzchów w Gdańsku.

powstałych obiektów zarządzanych w formule PPP, których oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży jako uczestników wyjazdów grupowych oraz rodzinnych.

WYSTĄPIENIA Z XXVII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH w Augustowie

Panel II. Jak pogodzić funkcje uzdrowiskowe z rozwojem gospodarczym gmin uzdrowiskowych?

Ričardas Malinauskas, Mer Druskiennik.

Druskienniki: Tradycyjna balneoterapia w nowoczesnym wydaniu

Gdy Wielki Stwórca równię nadniemeńską rzeźbił, szedł linją surową i w silniejszym skurczu dłoni kształty ziemi lepił. Bogato sypał na nią żółtawym aż do bezbarwia białości piaskiem, prósząc ją obficie mchem, jakby siwym od starości dziejów ziemi i swego istnienia. [...]

Lecz gdy Stwórca – Rzeźbiarz do Niemna brzegu się zbliżył i zmęczony surowością pracy palcom spocząć pozwolił, z roskoszy wolności i odpoczynku ku ziemi błogi uśmiech spoczywania posłał. Wdzięczna ziemia odkurczyła swą pierś ściśniętą do prostoty płaszczyzny. Mała Rotniczanka skoczyła radośnie, spiesząc ku Niemnowi, jakby samą siebie prześcignąć chciała [...]. Z pod ziemi trysły źródła o różnych smakach, a barwna zieleń z niespodziewanemi, strzelistemi jak gotyki drzewami zastąpiła mech siwy i szary. W ten sposób Druskienniki były niespodzianką myśli Stwórcy w odpoczynku, gdy Ten się uśmiechnął.

Józef Piłsudski, „Złota księga Drusiennik”

Stosowanie wody mineralnej w Druskiennikach ma wielowiekową tradycję. Już w czternastowiecznych krzyżackich kronikach miejscowość nazywano Salzeniki (od niemieckiego „salz” – sól), a do przełomu XVII i XVIII wieku odnoszą się relacje o kuracji pitnej oraz kąpielach w podgrzewanych w kotle solankach, którymi leczono „niemoc w nogach”.

Gdy w 1772 r. Rzeczpospolita Obojga Narodów straciła kopalnię soli w Koronie, solankami w Druskiennikach zainteresowały się najwyższe władze królewskie. Szukając zamiennika dla utraconych kopalni, Wielki Książę Litewski i Król Polski Stanisław August Poniatowski nakazał zbadać wszystkie solanki znajdujące się na terytorium państwa. Chociaż po przebadaniu zdecydowano, że solanki w Druskiennikach nie nadają się do produkcji soli kuchennej, to przy tej okazji stwierdzono, że ich skład chemiczny jest bardzo podobny do znanych w Europie leczniczych wód mineralnych i dekretem z dnia 20 czerwca 1794 roku Druskiennikom nadano status uzdrowiska.

Nieoficjalnie łaźnie mineralne działały już na początku XIX wieku. Ale uznanie solanek druskiennickich nastąpiło dopiero w 1830 r., po zbadaniu przez Ignacego Fonberga, profesora chemii Uniwersytetu Wileńskiego i Cesarskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii. Fonberg w swoim opracowaniu zaliczył trzy źródła druskiennickie do zimnych radoczynnych solanek chlorobromowych, o znacznej

wartości terapeutycznej. Uznanie to zaskutkowało rządowym projektem rozbudowy zdrojowiska, który został zatwierdzony 4 stycznia 1838 r.

Stwierdzono, że na głębokości od 100 do 300 metrów pod ziemią znajdują się obszerne złoża wody mineralnej o mineralizacji dochodzącej do 65 grama soli w litrze wody. Przewodnik po Druskiennikach z 1884 r. podaje, że kuracje wodą mineralną w nowym Zakładzie Przyrodoleczniczym uzupełniano o elektroterapię, gimnastykę, masaż leczniczy i modne wtedy leczenie kumysem. Ten mleczny napój ze sfermentowanego mleka kobyłego o zawartości alkoholu 1%-3% sprowadzono z Kirgizji wraz z biegłymi w jego produkcji Tatarami i rozpowszechniono tak skutecznie, że w 1893 roku druskiennicki kumys zdobył złoty medal na Międzynarodowej Wystawie w Paryżu. W jednym z kolejnych wydań Przewodnika z 1908 roku paletę zabiegów leczniczych uzupełniono o kąpiele borowinowe. Na początku XX wieku sława Druskiennik przyciągała już tylu kuracjuszy, że uzdrowisko znalazło się pod względem odwiedzających na trzecim miejscu (po Krymie i Kaukazie) wśród wszystkich kurortów Imperium Rosyjskiego.

Okres międzywojenny to wielka prosperita Druskiennik. Do rozkwitu uzdrowiska przyczyniły się walnie wizyty Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz działalność polskiej lekarz Eugenii Lewickiej – jednej z inicjatorek powstania Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie. W oparciu o szwedzkie

Ričardas Malinauskas, Mer Druskiennik

i duńskie metodyki gimnastyki leczniczej stworzyła w Druskiennikach rewolucyjny w swojej koncepcji park-solarium. W czasach kiedy osoby dobrze urodzone unikały opalenizny, Lewicka propagowała metodę kuracji słońcem (*Sol est remedium maximum*) i ruchem, opartą na indywidualizacji ćwiczeń. Wg prof. dr hab. n. med. A. Kierzek i wsp. „zwiększająca się co roku frekwencja w Zakładzie (w 1931 r. przekroczyła liczbę dwóch tysięcy osób) była widomym znakiem rozumienia wartości stosowanej tamże terapii oraz właściwej oceny korzyści, jakie doświadczali przybyli z najdalejszych zakątków kraju kuracjusze, stanowiąc także wzorzec dla innych uzdrowisk”. Do dzisiejszego dnia jej

pomysły inspirują miasto do rozwoju.

Po trudnym okresie lat 90-tych miasto zostało odrodzone dzięki strategii nowych władz miasta. Polegała ona na zachowaniu tradycyjnych sposobów leczenia uzdrowiskowego, twórczym i kreatywnym ich odtwarzaniu w nowoczesny sposób, w nowoczesnym mieście oferującym szeroką gamę rozrywek i atrakcji. Ta strategia została zrealizowana z wykorzystaniem środków samorządowych, państwowych, unijnych, prywatnych, oraz projektów Partnerstwa Publiczno-Prywatnego. Jednym z największych wyzwań była realizacja kapitałochłonnych inwestycji infrastrukturalnych, które z jednej

Kolejka gondolowa w Druskiennikach połączyła aquapark znajdujący się w centrum miasta z całorocznym ośrodkiem narciarskim Snow Arena, leżącym na drugim brzegu Niemna

strony stały się ikonami Druskiennik, a jednocześnie stymulują rozwój mniejszych i większych przedsięwzięć gospodarczych. Przykładem jest Aquapark odwiedzony od jego powstania w 2006 r. przez 4,5 mln osób, czynny przez okrągły rok kryty stok narciarski (Snow Arena) czy też unikalna kolej gondolowa przez Niemen. Po 18 latach intensywnej pracy Druskienniki liczące 20 tysięcy mieszkańców dysponują 8 tysiącami miejsc noclegowych, 9 ośrodkami sanatoryjnymi, przyjmują ponad 300 tysięcy turystów rocznie (nie licząc odwiedzających, którzy nie zostają na noc). Na zabiegi uzdrowiskowe rocznie zużywa się ponad 33 miliony litrów wody mineralnej. Obecnie Druskienniki są najczęściej odwiedzanym litewskim uzdrowiskiem, wyprzedzając nawet bardzo

popularną i ciekawą krajobrazowo, nadmorską Połangę.

Co jest powodem takiego sukcesu? Porównując Druskienniki do wielu innych miejscowości wypoczynkowych Europy, warto podkreślić, że w Druskiennikach główny akcent kładzie się na leczenie uzdrowiskowe czerpiąc z ponad 200 letniej tradycji. Zgodnie z definicją litewskiego prawa turystycznego, każdy podmiot sanatoryjny powinien posiadać licencje na świadczenie usług medycznych i takie usługi w rzeczywistości świadczyć. Zgodnie z tą nomenklaturą mówiąc o 9 ośrodkach sanatoryjnych zaliczamy do nich wyłącznie zakłady przyrodolecnicze, rehabilitacyjne i lecznice uzdrowiskowe. Wszystkie te ośrodki zostały w latach 2000-ych sprywatyzowane i były systematycznie, acz w różnym tempie,

Całoroczny stok narciarski „Snow Arena”

modernizowane. Dzisiaj świadczą one usługi na najwyższym poziomie z zakresu balneoterapii, kinezyterapii, fizykoterapii, muzykoterapii, hirudoterapii, psychoterapii oraz cały wachlarz innych zabiegów fizjoterapeutycznych, których mamy w uzdrowisku ponad 400 rodzajów.

Drugim atutem Druskiennik jest szeroki wybór atrakcji turystycznych. Dwie największe z nich – Aquapark i kryty stok narciarski – wspomagają całoroczne funkcjonowanie uzdrowiska, oferując letnie klimaty zimą (Aquapark) i zimowe schłodzenie latem (Snow Arena). Dobrze znany Polakom Aquapark w Druskiennikach odwiedziło już ponad 4 miliony turystów, średnioroczne obłożenie hoteli w tym kompleksie wynosi 90 procent. Stok narciarski „Snow Arena” służy między innymi jako

letnie miejsce treningu dla narciarzy ze Skandynawii. Aby połączyć te dwa sezony, pomiędzy Aquaparkiem i stokiem zbudowano ekologiczną kolejkę linową. Pozostałe atrakcje zachęcają do zdrowej aktywności ruchowej na świeżym powietrzu: kąpiele kaskadowe z łaźniami nad rzeką, 18-dołkowe pole golfowe, otwarte korty tenisowe, największy nad Bałtykiem park linowy, 46 km ścieżek rowerowych, sezonowe wycieczki statkiem i katamaranami, park wodnych atrakcji nad jeziorem, oraz urzekające pola narcyzowe, gdzie co wiosny rozkwita ponad 200 tysięcy kwiatów.

Aby rozwój miasta nie tracił impetu władze miasta cały czas pracują nad nowymi inwestycjami. W tym roku otwarto Park Rozrywki o powierzchni ponad 1000 mkw z dużym wyborem

atrakcji dla najmłodszych, tablicami pamiątkowymi uczczono zasługi Eugenii Lewickiej oraz kontynuatora jej pomysłów fizjoterapeuty Karola Dineiki, rozpocznie się też budowa multifunkcyjnego centrum kultury o budżecie projektu 28 mln EUR. Jesteśmy pewni, że król Stanisław August Poniatowski przyklasnąłby w dłonie widząc rozwój uzdrowiska

zainicjowanego swoim dekretem ponad 200 lat temu...

Prezentacja miasta: Ričardas Malinauskas

Wykorzystane cytaty: Kierzek A., Kuciel-Lewandowska J., Pozowski A. i wsp. Z przeszłości Druskienik. Kraków: Przegląd Lekarski, 2012

WYSTĄPIENIA Z XXVII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH w Augustowie

Panel II. Jak pogodzić funkcje uzdrowiskowe z rozwojem gospodarczym gmin uzdrowiskowych?

Józef Kaczmarek, Burmistrz Uniejowa,
dr Karolina Smętkiewicz, Instytut Geografii, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie.

Przykład Uniejowa

Odpowiedź tkwi w racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrodniczych i uzdrowiskowych w celu zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego opartego głównie na bazie potencjału endogenicznego miejscowości (lokalny kapitał społeczny i zasoby gospodarcze).

Uzdrowiska to miejscowości czy gminy o bardzo złożonym charakterze i funkcjach – trzeba pogodzić jednocześnie lecznictwo uzdrowiskowe, działalność turystyczno-rekreacyjną i sportową, biznesową, funkcje mieszkalne, handlowe, usługowe, produkcyjne itd.

W przypadku Uzdrowiska Termalnego

Uniejów ten przepis na pogodzenie funkcji uzdrowiskowych z rozwojem gospodarczym gminy sprawdzał się i sprawdza się nadal. To właśnie na tej koncepcji zrównoważonego rozwoju opieramy dalsze perspektywy funkcjonowania uzdrowiska wykorzystując przede wszystkim to co mamy najlepszego u siebie, czyli wodę geotermalną, walory przyrodnicze, aktywne i przedsiębiorcze społeczeństwo, a także bazę gospodarczą – dobrze rozwiniętą oraz nadal dynamicznie rozwijającą się infrastrukturę turystyczną i komunalną.

Trzeba pamiętać, że bez uzyskania statusu uzdrowiska, w Uniejowie nie byłoby możliwości rozwoju wielu

form działań oraz infrastruktury, a także działalności gospodarczej i aktywności społecznej związanych właśnie z funkcją uzdrowiskową i turystyczną.

Mając na uwadze pozornie sprzeczne ze sobą interesy dotyczące ochrony przyrody i zachowania zasobów uzdrowiskowych (jako podstawy funkcjonowania uzdrowiska) oraz rozwoju społeczno-gospodarczego, należy podkreślić, że zrównoważony rozwój gminy uzdrowiskowej można osiągnąć i można pogodzić rozwój społeczno-gospodarczy z utrzymaniem dobrej jakości środowiska przyrodniczego poprzez:

- poszanowanie zasobów przyrodniczych (ochrona przyrody, monitoring jakości środowiska, edukacja ekologiczna) i respektowanie wymogów stawianych miejscowościom o statusie uzdrowiska
- priorytetowe traktowanie interesów

społeczności lokalnej oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców

- dostosowanie rozwoju gospodarczego gminy do lokalnych i regionalnych uwarunkowań i możliwości przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych oraz politycznych w celu optymalizacji tego rozwoju, poprzez wybór, wsparcie i rozwój takiego rodzaju działalności gospodarczej, który będzie sprzyjać funkcjom uzdrowiskowym, nie będzie ich zakłócać ani kolidować z nimi.

Jakiego rodzaju szanse na zrównoważony rozwój może osiągnąć gmina uzdrowiskowa poprzez wzajemne harmonijne połączenie wymagań związanych z funkcjami uzdrowiskowymi z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego przedstawiono w poniższej tabeli (tab.1).

Tab.1. Szanse na zrównoważony rozwój gminy uzdrowskiej dzięki pogodzeniu wymagań związanych z utrzymaniem odpowiedniego stanu środowiska przyrodniczego oraz z rozwojem gospodarczym

SZANSE NA ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY UZDROWISKOWEJ – POGODZENIE WYMAGAŃ STAWIANYCH FUNKCJOM UZDROWISKOWYM ORAZ ROZWOJOWI GOSPODARKI	
FUNKCJE UZDROWISKOWE	POTRZEBY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
Dbanie o dobrą jakość środowiska przyrodniczego	Szanse na pobudzenie rynku, rozwój działalności gospodarczej w branży związanej z turystyką (gł. turystyką zdrowotną i uzdrowską), rekreacją i sportem
Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego	Aktywizacja społeczna związana z rozwojem lokalnej przedsiębiorczości np. podejmowanie działań prospołecznych i inicjatyw oddolnych, a także zakładanie własnych działalności gospodarczych i podejmowanie zatrudnienia w branżach związanych z turystyką oraz podejmowanie edukacji w tym kierunku
	Opłata i dotacja uzdrowska pozwalają na realizację inwestycji w poprawę stanu i rozwój infrastruktury uzdrowskiej, a także podejmowanie działań proekologicznych
	Funkcje uzdrowskie i turystyczne są dla miejscowości i jej regionu ważnym czynnikiem sprzyjającym promocji i marketingowi terytorialnemu, stanowią możliwość rozwoju produktów lokalnych
	Rozwój uzdrowska dla lokalnej społeczności oznacza poprawę jakości życia, szansę na znalezienie zatrudnienia i możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych

Źródło: opracowanie własne

Recepta na sukces uzdrowiska na przykładzie Uniejowa – umiejętne połączenie wykorzystania potencjału przyrodniczego (walorów uzdrowiskowych), społecznego i gospodarczego

- Posiadanie jasno sprecyzowanej wizji rozwoju i konsekwentne, wytrwałe dążenie do jej realizacji, a także wsparcie i zaangażowanie wielu osób.
- Chęć działania i ciężka, systematyczna praca wielu osób, którym zależy na rozpoznawalności miasta.
- Umiejętne, pomysłowe, innowacyjne i wszechstronne wykorzystanie potencjału gminy – głównie wody geotermalnej i walorów historyczno-kulturowych.
- Odwaga i skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz, głównie z funduszy UE.
- Współpraca z mieszkańcami, inwestorami, środowiskiem naukowym, biznesowym, samorządowcami, czerpanie i wymiana doświadczeń i wiedzy z podmiotami zagranicznymi.
- Otwartość na świat, nowe inwestycje, rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
- Budowa i promocja rozpoznawalnej marki, gwarancja wysokiej jakości usług.
- Działania edukacyjne i informacyjne na temat walorów uzdrowiskowych i przyrodniczych oraz pozytywnych aspektów funkcji uzdrowiskowej i turystycznej gminy.
- Zapewnienie dobrej jakości życia społeczności lokalnej. Dbanie o rozwój lokalnego kapitału społecznego.
- Trwający przez ostatnie dziesięciolecie dynamiczny rozwój gminy Uniejów:
 - ma swoje źródło we wzroście liczby inwestycji,
 - jest efektem aktywności różnych grup społecznych działających na terenie gminy.
- Na przykładzie gminy Uniejów obserwuje się efekt mnożnikowy, w wyniku którego inwestycje samorządowe i związane z nimi rozwój przedsiębiorstw generuje powstawanie nowych inwestycji. Ma to zasadniczy wpływ na dynamizowanie rozwoju gminy.

